

BERNARD SUITS

Çekirge: Oyun, Yaşam ve Ütopya kitabıyla bütün dünyanın tanıdığı Prof. Bernard Suits, Kanada'da Waterloo Üniversitesi'nde Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesidir. Chicago Üniversitesi'nde yüksek lisans ve Illinois Üniversitesi'nde doktora yapmıştır. Çeşitli derlemelere katkıda bulunmuş, ayrıca makaleleri *Journal of Philosophy*, *Philosophy of Science*, *Ethics*, *Canadian Journal of Philosophy*, *Proceedings of the Charles S. Peirce Society*, *Dialogue*, *Canadian Philosophical Reviews*, *Canadian Journal of Comparative Literature*, *Nineteenth Century Fiction*, *Journal of the Philosophy of Sport*, *Simulation and Games*, *Philosophy of the Social Sciences* dergilerinde yayımlanmıştır.

Ayrıntı: 116
İnceleme Dizisi: 60

Çekirge: Oyun, Yaşam ve Ütopya
Bernard Suits

Kitabın Özgün Adı
The Grasshopper Games, Life and Utopia

İngilizce'den Çeviren
Süha Sertabiboğlu

Yayıma Hazırlayan
Ferma Lekesizalın

Son Okuma
Mehmet Celep

Çizimler
Frank Neufeld

Kapak Fotoğrafı
Michiko Maeda/Imagezoo/Getty Images Turkey

University of Toronto Press/1978
basımından çevrilmiştir.

© 1980 by Bernard Suits

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Tarasımı
Arslan Kahraman

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan Yetiş

Baskı
Kayhan Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No.:244 Topkapı/İstanbul
Tel.: (0212) 612 31 85
Sertifika No.: 12156

Birinci Basım 1995
İkinci Basım 2012
Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-100-2
Sertifika No.: 10704

AYRINTI YAYINLARI

Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No.: 3 Eminönü – İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 – 01 – 05 Faks: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Bernard Suits
Çekirge: Oyun, Yaşam ve Ütopya

İNCELEME DİZİSİ

ÖPÜŞME, GIDIKLANMA VE SIKILMA ÜZERİNE/A. Phillips ✦ İMKANSIZIN POLİTİKASI/J.M. Bezier ✦ GENÇLER İÇİN HAYAT BİLGİSİ EL KİTABI/R. Vancigem ✦ EKOLOJİK BİR TOPLUMA DOĞRU/M. Bookchin ✦ İDEOLOJİ/T. Eagleton ✦ DÜZEN VE KALKINMA KISKACINDA TÜRKİYE/A. Insel ✦ AMERİKA/J. Baudrillard ✦ POSTMODERNİZM VE TÜKETİM KÜLTÜRÜ/M. Featherstone ✦ ERKEK AKIL/G. Lloyd ✦ BARBARLIK/M. Henry ✦ KAMUSAL İNSANIN ÇÖKÜŞÜ/R. Sennett ✦ POPÜLER KÜLTÜRLER/D. Rowe ✦ BELLEĞİNİ YİTİREN TOPLUM/R. Jacoby ✦ GÜLME/H. Bergson ✦ ÖLÜME KARŞI HAYAT/N. O. Brown ✦ SİYİL İTAATSIZLIK/Dir.: Y. Coşar ✦ AHLAK ÜZERİNE TARTIŞMALAR/J. Nattall ✦ TÜKETİM TOPLUMU/J. Baudrillard ✦ EDEBİYAT VE KÖTÜLÜK/G. Bataille ✦ ÖLÜMCÜL HASTALIK UMUTSUZLUK/S. Kierkegaard ✦ ORTAK BİR ŞEYLERİ OLMAYANLARIN ORTAKLIĞI/A. Lingis ✦ VAKİT ÖLDÜRMEK/P. Feyereabend ✦ VATAN AŞKI/M. Viroli ✦ KİMLİK MEKANLARI/D. Morley-K. Robins ✦ DOSTLUK ÜZERİNE/S. Lynch ✦ KİŞİSEL İLİŞKİLER/H. LaFollette ✦ KADINLAR NEDEN YAZDIKLARI HER MEKTUBU GÖNDERMEZLER?/D. Leader ✦ DOKUNMA/G. Jospovici ✦ İTİRAF EDİLEMİYEN CEMAAT/M. Blanchot ✦ FLÖRT ÜZERİNE/A. Phillips ✦ FELSEFİYİ YAŞAMAK/R. Billington ✦ POLİTİK KAMERA/M. Ryan-D. Kellner ✦ CUMHURİYETÇİLİK/P. Pettit ✦ POSTMODERN TEORİ/S. Best-D. Kellner ✦ MARKSİZM VE AHLAK/S. Lukes ✦ VAHŞETİ KAVRAMAK/J.P. Reemtsma ✦ SOSYOLOJİK DÜŞÜNMEK/Z. Bauman ✦ POSTMODERN ETİK/Z. Bauman ✦ TOPLUMSAL CİNSİYET VE İKTİDAR/R. W. Connell ✦ ÇOKKÜLTÜRLÜ YURTDAŞLIK/W. Kymlicka ✦ KARŞIDEVİRİM VE İSYAN/H. Marcuse ✦ KUSURSUZ CİNAYET/J. Baudrillard ✦ TOPLUMUN McDONALDLAŞTIRILMASI/G. Ritzer ✦ KUSURSUZ NİHİLİST/K.A. Pearson ✦ HOŞGÖRÜ ÜZERİNE/M. Walzer ✦ 21.YÜZYIL ANARŞİZMİ/Dir.: J. Parkis & J. Bowen ✦ MARX'IN ÖZGÜRLÜK ETİĞİ/G. G. Brenkert ✦ MEDYA VE GAZETECİLİK ETİK SORUNLAR/Dir.: A. Belsey & R. Chadwick ✦ HAYATIN DEĞERİ/J. Harris ✦ POSTMODERNİZMİN YANILSAMALARI/T. Eagleton ✦ DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK ÜZERİNE/M. Löwy ✦ ÖKÜZÜN A'SI/B. Sanders ✦ TAHAYYULU GÜCÜNÜ YENİDEN DÜŞÜNMEK/Dir.: G. Robinson & J. Rundell ✦ TUTKULU SOSYOLOJİ/A. Game & A. Nectafé ✦ EDEPSİZLİK, ANARŞİ VE GERÇEKLIK/G. Sartwell ✦ KENTSİZ KENTLEŞİM/M. Bookchin ✦ YÖNTEME KARŞI/P. Feyereabend ✦ HAKİKAT OYUNLARI/J. Forester ✦ TOPLUMLAR NASIL ANIMSAR?/P. Compton ✦ ÖLME HAKKI/S. Incoğlu ✦ ANARŞİZMİN BUGÜNÜ/Dir.: Hans-Jürgen Deggen ✦ MELANKOLİ KADINDIR/D. Binkert ✦ SİYAH 'AN'LAR 1-II/J. Baudrillard ✦ MODERNİZM, EVRENSELLİK VE BİREY/Ş. Benhabib ✦ KÜLTÜREL EMPERYALİZM/J. Tomlinson ✦ GÖZÜN VİCDANI/R. Sennett ✦ KÜRESELLEŞME/Z. Bauman ✦ ETİĞE GİRİŞ/A. Peper ✦ DUYGUTESİ TOPLUM/S. Mestrovic ✦ EDEBİYAT OLARAK HAYAT/A. Nehamas ✦ İMAJ/K. Robins ✦ MEKANLARI TÜKETMEK/J. Urry ✦ YAŞAMA SANATI/G. Sartwell ✦ ARZU ÇAĞI/J. Kovel ✦ KOLONİYALİZM POSTKOLONİYALİZM/A. Loomba ✦ KREŞTEKİ YABANI/A. Phillips ✦ ZAMAN ÜZERİNE/N. Elias ✦ TARİHİN YAPISÖKÜMÜ/A. Munslow ✦ FREUD SAVAŞLARI/J. Forester ✦ ÖTEYE ADIM/M. Blanchot ✦ POSTYAPISALCI ANARŞİZMİN SİYASET FELSEFESİ/T. May ✦ ATEİZM/R. Le Poidevin ✦ AŞK İLİŞKİLERİ/O.F. Kerenberg ✦ POSTMODERNLİK VE HOŞNİTSUZLUKLARI/Z. Bauman ✦ ÖLÜMLÜK, ÖLÜMSÜZLÜK VE DİĞER HAYAT STRATEJİLERİ/Z. Bauman ✦ TOPLUM VE BİLİNÇDİŞİ/K. Ledakis ✦ BÜYÜŞÜ BOZULMUŞ DÜNYAYI BÜYÜLEMEK/G. Ritzer ✦ KAHKAHANIN ZAFERİ/B. Sanders ✦ EDEBİYATIN YARATILISI/F. Dupont ✦ PARÇALANMIŞ HAYAT/Z. Bauman ✦ KÜLTÜREL BELLEK/J. Assmann ✦ MARKSİZM VE DİL FELSEFESİ/V. N. Volosinov ✦ MARX'IN HAYALETLERİ/J. Derrida ✦ ERDEM PEŞİNDE/A. MacIntyre ✦ DEVLETİN YENİDEN ÜRETİMİ/J. Stevens ✦ ÇAĞDAŞ SOSYAL BİLİMLER FELSEFESİ/B. Fay ✦ KARNAVALDAN ROMANA/M. Bakhtin ✦ PİYASA/J. O'Neill ✦ ANNE: MELEK Mİ, YOSMA MI?/E. V. Willdon ✦ KUTSAL İNSAN/G. Agamben ✦ BİLİNÇALTINDA DEVLET/R. Lounau ✦ YAŞADIGIMIZ SEFALET/A. Gorz ✦ YAŞAMA SANATI FELSEFESİ/A. Nehamas ✦ KORKU KÜLTÜRÜ/E. Furedi ✦ EĞİTİMDE ETİK/F. Haynes ✦ DUYGUSAL YAŞANTI/G. Lupton ✦ ELEŞTİREL TEORİ/R. Geuss ✦ AKTİVİSTİN EL KİTABI/R. Shaw ✦ KARAKTER AŞINMASI/R. Sennett ✦ MODERNLİK VE MÜPHEMLİK/Z. Bauman ✦ NIETZSCHE: BİR AHLAK KARŞITININ ETİĞİ/P. Berkowitz ✦ KÜLTÜR, KİMLİK VE SİYASET/Nifiz Tok ✦ AYDINLANMIŞ ANARŞİ/M. Kaufmann ✦ MODA VE GÜNDEMELER/D. Crane ✦ BİLİM ETİĞİ/D. Resnik ✦ CEHENNEMİN TARİHİ/A.K. Turner ✦ ÖZGÜRLÜKLE KALKINMA/A. Sen ✦ KÜRESELLEŞME VE KÜLTÜR/J. Tomlinson ✦ SİYASAL İKTİSADIN ABC'si/R. Hahnel ✦ ERKEN ÇÖKEN KARANLIK/K.R. Jamison ✦ MARX VE MAHDUMLARI/J. Derrida ✦ ADALETTUTKUSU/R. C. Solomon ✦ HACKER ETİĞİ/P. Hüneman ✦ KÜLTÜR YORUMLARI/Terry Eagleton ✦ HAYVAN ÖZGÜRLEŞMESİ/P. Singer ✦ MODERNİZMIN SOSYOLOJİSİ/P. Wägener ✦ DOĞRUYU SÖYLEMEK/M. Foucault ✦ SAYGI/R. Sennett ✦ KURBANSAK SUNU/M. Başaran ✦ FOUCAULT'UN ÖZGÜRLÜK SERÜVENİ/J. W. Bernauer ✦ DELEUZE & GUATTARI/P. Goodchild ✦ İKTİDARIN PSİKİ YAŞAMI/J. Butler ✦ ÇİKOLATANIN GERÇEK TARİHİ/S.D. Coe & M.D. Coe ✦ DEVRİM ZAMANI/A. Negri ✦ GEZEGENGESEL ÜTOPYA TARİHİ/A. Matelart ✦ GÖÇ, KÜLTÜR, KİMLİK/I. Chambers ✦ ATEŞ VE SÖZ/G.M. Ramirez ✦ MİLLETLER VE MİLLİYETÇİLİK/É. J. Hobsbawm ✦ HOMO LUDENS/J. Huizinga ✦ MODERN DÜŞÜNCEDE KÖTÜLÜK/S. Neiman ✦ ÖLÜME ZAMAN/É. Lévinas ✦ GÖRÜNÜR DÜNYANIN EŞİĞİ/K. Silverman ✦ BAKINIM'DEN LACANA'S NEUMAN ✦ ORTAÇAĞDA ENTELEKTÜELLER/J. Le Goff ✦ HAYAL KIRIKLIĞI/Ian Cnab ✦ HAKİKAT VE HAKİKATLILIK/B. Williams ✦ RUHUN YENİ HASTALIKLARI/J. Kristeva ✦ ŞİRKET/J. Bakan ✦ ALTKÜLTÜR/C. Jenks ✦ BİR AİLE CİNAYETİ/M. Foucault ✦ YENİ KAPİTALİZMİN KÜLTÜRÜ/Richard Sennett ✦ DİNİN GELECEĞİ/Santiago Zabala ✦ ZANAATKÂR/Richard Sennett ✦ MEZELİĞE ÖVGÜ/Michel Bourse ✦ SERMAYE VE DİL/Christian Marazzi ✦ SAVAŞ OYUNLARI/Roger Stahl ✦ BİR İDEA OLARAK KOMÜNİZM/Alain Badiou & Slavoj Žižek ✦ NİHİLİZM/Bulent Diken ✦ MADDESİZ/André Gorz ✦ BİLGİNİN ARKEOLOJİSİ/M. Foucault ✦ TÜKETİM TOPLUMU, NEVROTİK KÜLTÜR VE DÖVÜŞ KÜLÜBÜ/H. Övünç Ongur ✦ ANTIKAPİTALİZM/Jeremy Gilbert ✦ ÇALIŞMA SAĞLIĞA ZARARLIDIR/Annie Thébaud-Mony ✦ BERABER/Richard Sennett ✦ HAYATIN ANLAMI/Terry Eagleton ✦ DUYURU/Michael Hardt-Antonio Negri ✦ FLANÖR DÜŞÜNCE/Hüseyin Kise

Nancy ve Mark ve Conn için

Teşekkür

Bu kitabın bazı bölümleri başka yerlerde yayımlanmıştır. Birinci bölüm, üçüncü bölümün son kısmı ve on beşinci bölüm, *The Philosophy of Sport: A Collection of Original Essays* (Charles C. Thomas, 1973) adlı kitapta ilk kez yayımlanmış iki denemenin bazı kısımlarının gözden geçirilmiş versiyonudur; üçüncü bölümün birinci kısmı 'Oyun nedir?' adı altında, özgün biçimiyle *Philosophy of Science* 1967'de yer almıştır; yedinci bölüm, şu anki başlığı ile *Philosophy of Science* 1969'da yayımlanmıştır; üçüncü bölümden birçok paragraf ise ilk kez *Ethics* 1967'de (Copyright 1967, Chicago Üniversitesi) yayımlanan, 'Yaşam, Oynadığımız Bir Oyun mudur?'dan alınmıştır. Bütün bu malzemenin bu kitaba alınmasına izin veren yayımcılara teşekkürü borç bilirim.

Bu kitap, Kanada İnsan Bilimleri Araştırma Konseyi'nin başışı ve Kanada Konseyi'nin sağladığı fonlar kullanılarak yayımlanmıştır.

Bu kitabın ortaya çıkması, yıllardır oyun üzerindeki çalışmalarımı yüreklendiren ve bunlara ilgi duyan çok sayıda insan sayesinde olmuştur. Benim için yaptıklarından dolayı Charner Perry'ye, Richard Rudner'e, J. Sayer Minas'a, Nathan Brett'e ve özellikle Jan Narveson'a teşekkür ediyorum. Yaptıkları çok keyifli işbirliği için Toronto Üniversitesi basın görevlilerine, özellikle R.I.K. Davidson, Jean Jamieson, Margaret Parker, Laurie Lewis ve William Rueter'e şükranlarımı sunmak isterim. Son olarak, metnime kazandırdığı grafik espri için Frank Newfeld'e teşekkür ederim.

İçindekiler

— Önsöz.....	9
Oyuncular	11
1. Çekirge'nin Ölümü.....	15
2. Müritler	25
3. Bir Tanımın Oluşturulması	35
A. YETERSİZ ARAÇLARIN SEÇİMİYLE OYUN OYNAMA... 35	
B. OYUNDA KURALLAR İLE AMAÇLARIN AYRILMAZLIĞI	37
C. OYUN KURALLARININ KESİN BAĞLAYICI OLMAMASI.....	40
D. KURALLARIN DEĞİL, ARAÇ VE YÖNTEMLERİN SONUL OLMAMASI	43
E. KURALLAR OLANAK TANIDIKLARI EYLEMLER ÖLÇÜSÜNDE KABUL OLUNUR.....	45

F. ARAÇ VE YÖNTEMLERİ SINIRLAYAN KURALLARA GÖRE AMAÇ KAZANMAK DEĞİLDİR	47
G. TANIM	49
H. TANIM	56
4. Aylaklar, Hilebazlar ve Oyunbozanlar	61
5. Eve Uzun Yoldan Dönmek	69
6. İvan ve Abdül	79
7. Oyun ve Paradoks	95
8. Dağa Tırmanış	107
9. Ters Dil	115
10. Sinsi Porphyryo'nun İlginç Kariyeri	127
11. Bela Bartholomew Vakası	147
12. Açık Oyun	161
13. Amatörler, Profesyoneller ve İnsanların Oynadığı Oyunlar	175
A. RADİKAL ARAÇSALCILIK	180
B. 'İNSANLARIN OYNADIĞI OYUNLAR'	182
14. Diriliş	193
15. Çözüm	204

Önsöz

Bu kitaptaki Çekirge, Ezop'un tedbirsizlik simgesi olarak sonsuza dek ünlendirdiği Çekirge'dir. Ezop bu ilginç yaratığı ibret verici bir masalın kahramanı haline getirmekten tatmin oladursun, bu masal kahramanı en yaşanmaya değer yaşam biçiminin örneği -ve açıksözlü savunucusu- olarak belirlemektedir. O, zamanın ilerisinde militan bir ütopyacı olduğundan kendini taviz vermez bir biçimde olgunlaşmamış bir ideale adayarak kendi mahvına neden olmuştur. Ama aynı zamanda düşünen bir ütopyacı olduğundan kaçınılmaz son gelmeden önce o ideali -ve onu yürekte izlemenin tahmin edilir sonucu olan ölümü- savunabilir. Bu savunmanın merkezinde, Çekirge'nin ütöpik varoluşun oyun oynama ile çok derinden ilgili olduğu savı bulunur; bu nedenle kitabımız esasen, bir oyun kuramı oluşturmaya adanmıştır.

Her ne kadar bazı oyun kuramcıları bu kuramı çok önemsiz bulmasa da resmi olarak Oyun Kuramı diye bilinen araştırma alanına bir katkı niyetiyle ortaya konmamıştır. Öte yandan, rol oynama konusunda geniş bir tartışma içermesine ve bir bölümünde, Eric Berne'in *İnsanların Oynadığı Oyunlar*'ının etraflıca tartışılmasına karşın, kitap esas olarak sosyoloji ya da sosyal psikolojiye bir katkı değildir.

Kitabın yönelimi, geleneksel anlamda felsefidir. Bu, bir tanımlama ve formüle etme; bu buluşun ima ettiği şeyleri, bizi şaşırtıcı, bazen düzen bozucu yönlerle götürseler de izleme girişimidir.

Günümüzün felsefe toplumunda ve genelde entelektüel toplulukta, tanımların peşine düşmenin artık pek de hoş giden bir şey olmadığı farkındayım elbette. Tanım karşıtı tutumun en güçlü sözcülerinden biri (ve kesinlikle en merak uyandıranı) Wittgenstein, oyunları tanımlama girişimini, herhangi bir şeyi tanımlamanın ne kadar abes olduğunu gösteren başlıca örnek olarak seçmesiyle ünlüdür. Wittgenstein bize şu öğüdü verir: "Ortak bir şey olmalı, yoksa ona 'oyun' demezler demeyin; herkes için ortak bir şey olabilir mi ona bakın!" Bu, itiraz kaldırmaz bir öğüt. Ama maalesef Wittgenstein kendisi buna uymadı. O da baktı elbette ama oyunun tanımlanamayacağına önceden karar vermiş olduğundan bakışı üstünkörüydü ve pek de bir şey görmedi. Ben de okuyucuyu, oyunlara daha uzun ve derinlemesine bir bakışta bana katılmaya ve tüm oyunlarda herkes için ortak bir şeylerin olup olmadığı konusundaki yargısını bu araştırma bitene dek ertelemeye davet ediyorum.

Olası bir yanlış anlamayı önlemek için bir de feragatname ekliyorum: Bu sorgulama, tanım karşıtlarına karşı bir manifesto olmadığı ve böyle sayılmaması gerektiği gibi, insanı tanım oluşturmanın evrensel yararlarına inandırmak zorundaymış gibi de görülmemelidir. Bazı şeylerin tanımlanabilir, bazılarının da tanımlanamaz olduğu hipoteziyle başlamak daha mantıklı görünüyor ve neyin ne olduğunu anlamının tek yolu Wittgenstein'in harika öğüdü 'bak ve gör'ü izlemektir.

Oyuncular

ÇEKİRGE:	Uygulamalı Entomoloji'nin* miskin ama düşünceli bir pratisyeni
KUŞKUCU ve SAĞDUYU:	Çekirge'nin müritleri
PROFESÖR ŞEKERLEME:	Kaza yapmaya eğilimli bir akademisyen
Dr. TEHDİT:	Bir katil
SMITH ve JONES:	Kendilerini sıkıcı ama ibret verici durumlara sokma eğilimli iki oyuncu
ROBINSON:	Smith ve Jones'un gerektiğinde çağrdıkları arkadaşları
İVAN ve ABDÜL:	Bir parça eğlence arayan iki asker emeklisi
MANTIĞIN SESİ:	İvan ve Abdül'ün korkulu düşmanı
SIR EDMUND HILLARY:	Bir dağcı
SİNSİ PORPHYRYO:	Dünyanın en büyük casusu
BELA BARTHOLOMEW:	Dünyanın en sıkıcı insanı
Dr. HEUSCHRECKE:	Sinsi ve Bela'yla konsültasyon yapan bir terapist
GAYRETLİ JOHN ve ARAYICI WILLIAM:	İki mahzun ütopyacı

* Böcekbilim (ç.n.)

...zorlu kişlar olmasaydı ekirge mstehakımı bulmaz, karnca ise o haksız za-
ferini kazanamazdı.

...if there were no winters to guard
against, then the Grasshopper would
not get his comeuppance, nor
the ant his shabby
victory.

1

Çekirge'nin Ölümü

Burada Çekirge, yaşam biçiminin ve yaklaşmakta olan ölümünün bir savunusunu yaptıktan sonra ölür.

Çekirge'nin kıştan sağ çıkamayacağı kesindi ve hayranları onun çevresinde, sonuncusu olduğuna kuşku duymadıkları bir toplantıda bir araya geldiler. Çoğu onun yaklaşmakta olan ölümünü kabullenmişti ama birkaçı böyle bir şeyin olmasına göz yumulabilmesini hâlâ ayıplıyordu. Bayan Sağduyu bu ikinci gruptandı ve Çekirge'ye son bir ricayla yanaştı. "Çekirge" dedi "birkaçımız bahara çıkabilmen için yiyeceklerimizin bir kısmını seninle paylaşmayı kabul ediyoruz. Sonra, önümüzdeki yaz çalışır, onu bize geri ödersin."

“Sevgili yavrum” dedi Çekirge, “sen hâlâ anlamıyorsun. Gerçek şu ki onu sizlere geri ödemek için çalışmayacağım. Hiçbir zaman çalışmayacağım. Karınca beni kapısından kovduğunda sanırım bunu gayet açıkça belirtmiştim. Zaten ona gitmem de bir hataydı elbette. Bir daha asla göstermeyeceğim bir zayıflıktı.”

“Ama” dedi Sağduyu, “biz bir parça yiyeceği senden esirgeyecek değiliz. Eğer istersen geri de ödemeyebilirsin. Sonuçta biz karınca değiliz.”

“Hayır” diye yanıtladı Çekirge, “siz karınca değilsiniz artık. Ama çekirge de değilsiniz. Neden emeğinizin ürününü bana veresiniz ki? Size geri ödemeyeceğimi söylediğim halde bunu yapmanız doğru olmaz.”

“Ama” dedi Sağduyu, “böylesi bir adalet yalnızca karıncalara göre doğrudur. Çekirgelerin böyle bir ‘adalet’le ilgisi yoktur.”

“Haklısın!” dedi Çekirge, “Alışverişte doğruluk demek olan adaletin, gerçek çekirgelerin yaşamıyla bir ilgisi yoktur. Ama sizin önerinizi geri çevirmeme neden olan başka tür bir adalettir. Benim yaşamam için çalışmayı neden istiyorsunuz? Sizin gönlünüzde yatan şeyin bir örneğini oluşturduğum için ve bu gönlünüzdekinin modeli yok olmasın diye değil mi? Sizin isteğiniz anlaşılabilir, hatta bir noktaya dek övgüye değer. Ama temelde tutarsız ve kendi içinde çelişkili. Ayrıca –sanırım pervasızca konuşmama darılmazsınız– ikiyezlü de.”

“Bunlar ağır sözler Çekirge.”

“Ama kötülüğünüz için söylenmediler. Benim yaşamımın amacı asıl temsilin yanında bir ek gösteri olmak değil, bunu anlamalısınız; çünkü onu öyle gördüğünüz anlaşılıyor. Bana değer veriyorsunuz; çünkü benim gibi olmayı istiyorsunuz ve üstelik karıncalara, çekirgenin, o doğa garabetinin yakın bir dostu olarak hava atabilmek istiyorsunuz.”

“Bunu asla yapmadık Çekirge!”

“Size inanıyorum. Ama yaptığınız önerinin iyi bir şey olduğuna inanıyorsanız, pekâlâ böyle de düşünmüş olabilirsiniz. Sonuçta öneriniz gelip çalışmaya dayanıyor, ama ben çalışmayacağım. Benim size öğretmek istediğim en önemli şey sizin aylak olmanızdır. Oysa siz beni yalnızca çalışmanın değil, eskiye oranla daha çok çalışmanın bahanesi haline getirmeyi öneriyorsunuz; çünkü yalnızca kendinizi